

[Meta Ditzel.]

enhedsskole og tilvalgsskole. Her vil der også kunne blive mulighed for yderligere forsøg med den nye eksamensform, som hr. K. B. Andersen efterlyser, og som man jo for øvrigt er begyndt med i 8.-9. klasserne med meget gode resultater og også er startet med i realafdelingen inden for visse fag. Men før det kan forsvares at gøre 8. og 9. skoleår obligatorisk, er det altså nødvendigt, at der tages stilling til de problemer, der rejser sig i forbindelse med udvidet undervisning.

Mit parti vil anbefale, at disse spørgsmål tages op til drøftelse i undervisnings- og uddannelsesudvalget, og medvirker gerne til en grundig og positiv behandling.

Gunhild Due: Da vi i marts 1968 havde debatten om udvidet undervisningspligt, gav jeg på SFs vegne tilslutning hertil, og jeg skal gerne gentage denne tilslutning og henvide til den argumentation for øget undervisningspligt, jeg dengang kom med.

Målsætningen i forslaget her med en 9-årig grundskole eventuelt suppleret med et 10. skoleår er naturligvis et skridt fremad også i retning af det, vi i SF mener må være målet, en enhedsskole med tilvalg på mindst 9 år, måske 10 år, og først herefter forskellige lidt mere specialiserede overbygninger. Den lidt løst svævende 10. klasse er jeg knap så begejstret for. Jeg så hellere, at vi kunne arbejde med de samme tanker, man gør sig i Norge og Sverige gående ud på at betragte uddannelsen fra det 7. til det 19. år som en helhed, altså holde op med at betragte 15-18-årige som arbejdskraft og i stedet stille efter at undervise til det 19.-20. år, naturligvis på forskellig måde, også med ungdomskostskoler, værkstedsskoler o. lign. En del af undervisningen kan måske også foregå i tilknytning til arbejdsmarkedet, men formålet må være uddannelse, ikke produktion. På den måde kunne vi holde op med at tvinge store grupper af unge til at skulle vælge erhverv allerede i 15-16 års alderen, og på den måde kunne vi også komme af med realeksamen, der i dag virker ødelæggende på undervisningen langt ned i grundskoleklasserne.

Hvad angår det sidste punkt, punkt 9 om smidiggørelsen af tidspunktet for skolegangens begyndelse, er jeg nærmest imod,

bl. a. fordi jeg er skeptisk med hensyn til skolemodenhedsprøver og i øvrigt synes, det er en uting at lade børn starte skolelivet med en prøvesituation. Der har oven i købet været forslag fremme om at lade børnene starte skolegangen og efter en prøvetid tage stilling til, om de skulle have lov at fortsætte. Det synes jeg er en forkastelig ordning for barnet, der kan komme til at starte sin skolegang med noget, som ikke alene barnet, men også forældre kan føle som et nederlag.

Derimod mener jeg, man bør have børnehaveklaser ved alle skoler, vel at mærke børnehavene i skolen og ikke skole i børnehaven.

Om selve grundskolen vil jeg gerne sige, idet jeg med formandens tilladelse starter med et citat af Kragh-Müller, der har sagt:

„Så længe skolen ved sine arbejdsformer, sine eksamensformer, sit karakterjageri og konkurrencerytteri kan påføre eleverne mindreværdsfølelse, så længe har den — foruden dørene til klogskab og viden, også en dør stående på klem til dumheden. Vi er mange, der kan huske, hvordan nederlagene efterhånden aflejrede et had, der både kunne være rettet indad og udad, og hvordan vi efterhånden lærte at kapsle os inde i vores angst eller fjendtlighed eller i drømmerier og sløvhed.“

Når jeg ville citere dette, er det for at gøre opmærksom på, at de problembørn, som man er så bange for skal ødelægge undervisningen for andre i 8.-9.-10. klasserne, har skolen ofte selv skabt. Og når jeg her siger skolen, mener jeg ikke kun lærerne, selv om de absolut ikke kan frikendes, men også det samfund, som har tolereret lokalemangel og lærermangel og alt, alt for store klassekvotienter.

Det er klart, at der må være mulighed for at hjælpe elever med adfærdsvanskeligheder ved udbygning af bedst mulig rådgivning, behandlingshjem o. lign., men vi må ikke glemme, at vigtigst af alt er det at opbygge skole og samfund på en sådan måde, at vi ikke selv fremelsker problemerne, sådan som det i alt for høj grad sker i dag, hvor skolegang for mange er en plage, fremfor at det skulle være en glæde. Derfor er jeg også noget bekymret over, at diskussionen om skolen i for høj grad drejer sig om 8.-9. og 10. skoleår og forsøg med dem.